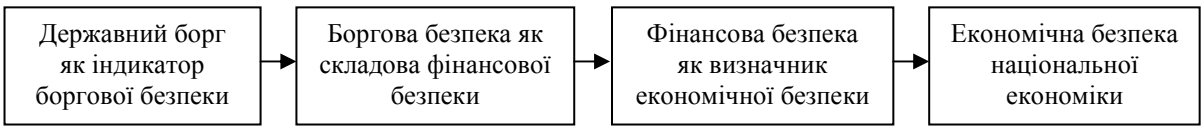

Рис. 1. Взаємозв'язок державного боргу та економічної безпеки

Особливо шкідливими для української економіки є неконтрольовані зовнішні запозичення. Адже, виплати по зовнішньому боргу означають регулярний переказ за кордон суттєвої частки національного доходу. Це мінімізує можливості розвитку підприємств — учасників економічної діяльності і негативно впливає на здійснення соціальних та інвестиційних програм, на темпи економічного розвитку, не залишає державі достатньо фінансових коштів для підтримки конкурентоспроможності виробництва, стимулювання притоку інвестицій [5, с.60]. Слід зазначити, що внутрішній борг має певні переваги над зовнішнім. Повернення внутрішнього боргу і виплати відсотків за ним не зменшують фінансового потенціалу держави, тоді як зовнішній борг має у своїй основі відплив капіталу з держави. Отже, розміри боргу та його структура впливають на міжнародний імідж держави, на оцінку її кредитоспроможності та інвестиційний рейтинг. Високі темпи зростання боргових зобов'язань неминуче зменшують довіру до уряду з боку інвесторів, а отже призводять до зростання відсоткових ставок як плати за ризик і подальшого загострення бюджетних проблем, зростання видатків держави на обслуговування своїх зобов'язань, до необхідності скорочення видатків не пов'язаних із виплатою відсотків або ж необхідності нових запозичень. При високому борговому навантаженні підвищується залежність від кредиторів. Таким чином наслідками зростання боргу є втрата економічної незалежності, вилучення з фінансового ринку коштів, які б могли бути використані на розвиток реального сектору, зменшення конкурентоспроможності на внутрішніх і зовнішніх ринках, спад рівня життя населення. [6]

Вирішення проблеми зовнішньої заборгованості має важливе значення для України щодо підтримки макроекономічної стабільності та забезпечення економічного зростання в країні. Внаслідок високого рівня зовнішньої заборгованості в іноземній валюті Україна може бути вразливою до потрясінь, пов'язаних різким коливанням відсоткових ставок та обмінних курсів. Це підриває економічну безпеку держави та сприяє її залежності від зовнішніх фінансових запозичень.

Література

1. Бюджетний кодекс [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
2. Руда О. Л. Державний борг на сучасному етапі розвитку / О. Л. Руда // Економіка та держава. – 2015. - №3. – с.64-67
3. Юрій, С. І. Казначейська система [Текст] : підручник / С. І. Юрій, В. І. Стоян, М. Й. Мац. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 591 с.
4. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 29.10.2013 N 1277 [Електронний ресурс]. - Режим доступу http://www.me.gov.ua
5. Козелецький П. С. Проблеми зовнішнього державного боргу України, його обслуговування та регулювання / П. С. Козелецький, А. В. Кравченко // Економічний простір. - 2013. - № 71. - С. 56-65
6. Гуцуляк Т.І. Зростання державного боргу – загроза економічній безпеці України [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://libfor.com

УДК 336.732(477.44)

ДІЯЛЬНІСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бадунь А. – ст. 3 курсу, гр. 3ОД
Науковий керівник – викладач фінансових дисциплін Щегоцька Н.М.
Вінницький технічний коледжу

Постановка проблеми. В умовах скорочення інвестиційних потоків, що пов'язано з нестабільною економічною та політичною ситуацією, необхідно шукати нові шляхи для зростання інвестиційної активності України. Сучасний інвестиційний клімат в Україні не можна вважати сприятливим як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. У зв'язку з цим заслуговує на увагу питання підвищення ролі небанківських кредитних установ у розвитку вітчизняної економіки.

Сьогодні в Україні склалася ситуація, за якої небанківські кредитні установи, ще не відіграють тієї позитивної ролі в економіці, якої від них можна було б очікувати, їх участь у фінансовому посередництві та підтримці розвитку малого та середнього бізнесу практично непомітна.

Мета даного дослідження полягає в розкритті особливостей функціонування кредитних компаній, визначення місця та ролі кредитних спілок у фінансовому секторі регіону та встановлення специфики їх діяльності.

Завдання дослідження. Охарактеризувати діяльність кредитних спілок Вінницької області на прикладі кредитних спілок "Освіта", "Партнер" та "Разом до успіху", виявити основні переваги та недоліки присутності кредитних спілок на фінансовому ринку регіону та зробити загальний висновок щодо ситуації на ринку небанківських кредитних установ.

Виклад основного матеріалу

На фінансовому ринку України поряд з банками та іншими банківськими установами діють і

небанківські кредитні установи. Діяльність таких установ пов'язана з наданням кредитів шляхом залучення вільних грошових коштів одних суб'єктів і надання їх у позику іншим суб'єктам. Їх діяльність, як і діяльність банків, забезпечує створення кредитних засобів обігу, накопичення тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання та надання позик населенню, господарським установам та іншим суб'єктам. Тобто за своїм призначенням вони не відрізняються від банківських кредитних установ, і також виступають кредиторами на фінансовому ринку.

Кредитні спілки – нове явище фінансового сектору національної економіки України, оскільки початок їх створення пов'язаний з прийняттям таких законів:

– "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг" [1];

– "Про кредитні спілки" [2].

Закон "Про кредитні спілки" визначає, що кредитна спілка – це неприбуткова організація заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. Тобто, організація такого типу відноситься до кредитних установ, які мають право за рахунок залучених коштів надавати кредити на власний ризик.

Існують основні переваги та недоліки присутності кредитних спілок на фінансовому ринку регіону (Таблиця 1).

Отже, на сучасному етапі існування фінансового сектору регіону існують як недоліки, так і переваги в діяльності кредитних спілок.

Таблиця 1.

Переваги та недоліки присутності кредитних спілок

Переваги	Недоліки
1) джерело фінансової допомоги та підтримки підприємництва; 2) здатність адаптувати свою діяльність до великої кількості змін у законодавстві; 3) навчання фінансової грамотності населення.	1) недостатня досконаліть чинного законодавства; 2) реалізація ризикової ринкової політики та сумнівних фінансових схем 3) порушення прав своїх членів, що сприяло негативному іміджу кредитних спілок.

Отже, на сучасному етапі існування фінансового сектору регіону існують як недоліки, так і переваги в діяльності кредитних спілок.

У Вінницькій області створено понад 10 кредитних спілок. 7 спілок Вінницької області входять до Асоціації кредитних спілок Вінницької області, яка є обласним відділом Всеукраїнської асоціації кредитних спілок (ВАКС).

Кредитні спілки Вінницької області надають такі послуги:

– прийом вступних та обов'язкових пайових та інших внесків від членів спілки;

– залучення внесків членів кредитних спілок на депозитні рахунки;

– надання кредитів за рахунок попередньо залучених коштів;

– надання кредитів іншим кредитним спілкам;

– оплата за дорученням своїх членів вартості товарів, робіт і послуг у межах наданого йому кредиту;

– виступають в якості поручителя виконання членом спілки зобов'язань перед третіми особами;

– виступають членами платіжних систем, зокрема здійснюють переказ коштів;

– у разі участі в об'єднаній кредитній спілці сплачують вступні, пайові та інші внески до об'єднаної кредитної спілки;

– проведення благодійної діяльності за рахунок коштів спеціально створених для цього фондів.

Ефективність діяльності кредитних спілок – це економічна категорія, яка комплексно характеризує результативність економічного потенціалу цих організацій [3].

Щоб запобігти банкрутству, яке зумовлене нестабільністю фінансового ринку, кредитна спілка повинна періодично розраховувати, відстежувати та планувати нормативи забезпечення фінансової стабільності.

Для визначення ефективності діяльності вибраних для дослідження кредитних спілок застосуємо такі показники та коефіцієнти (таблиця 2):

Таблиця 2.

Коефіцієнти	Формула розрахунку	Умовні позначки
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	К = ВК / А	ВК – сума власних коштів; А – оборотні активи спілки з вирахуванням збитків.
Коефіцієнт незалежності	К = ВК / ВМ	ВМ – вартість майна.
Коефіцієнт залежності від зовнішніх позик	К = З / ВК	З – зобов'язання спілки.
Ліквідність кредитної спілки	К = ВА / ПЗ	ВА – високоліквідні активи; ПЗ – поточні зобов'язання.
Мультиплікатор капіталу	МК = А / К	А – сума активів спілки; К – сума капіталу.

Усі необхідні для розрахунку ефективності діяльності спілок дані зазначені у бухгалтерсько - облікових документах, а саме: балансі, звітах про фінансові результати та руху грошових коштів за 2014 рік.

Таблиця 3.

Розрахунок коефіцієнтів ефективності роботи кредитних спілок

Коефіцієнти	Кредитна спілка			Норматив
	“Освіта”	“Партнер”	“Разом до успіху”	
Коефіцієнт забезпеченості	0,4	1,1	0,1	0,1 – 0,5
Коефіцієнт незалежності	0,2	0,9	0,09	>= 0,4
Коефіцієнт залежності	0,05	1,8	5	
Ліквідність	0	0,03	0,2	0,1 – 0,5
Мультиплікатор капіталу	0,85	0,84	5,4	

1. Кредитна спілка “Освіта” згідно з вищенаведеними коефіцієнтами та показниками є неліквідною фінансовою установою, яка має малу частку власних коштів у вартості майна. Наведені коефіцієнти та показники мають менший рівень порівняно з аналогічними показниками попередніх років.

2. Кредитна спілка “Партнер” аналогічно з попередньо наведеною спілкою теж є мало ліквідною організацією. Проте, дана спілка достатньо забезпечена власними коштами на відміну від кредитної спілки “Освіта” та має достатньо високий рівень незалежності власних коштів. Порівнюючи, рівень наведених таблиці показників, можна побачити їх зменшення порівняно з попередніми роками.

3. Кредитна спілка “Разом до успіху” на відміну від двох попередніх спілок є середньоліквідною фінансовою організацією, тобто дана установа спроможна сплачувати у визначений термін свої зобов'язання. Однак, ця кредитна спілка має і проблеми: низький рівень власних коштів у вартості майна та недостатній рівень забезпеченості власними коштами.

Висновки. Отже, діяльність кредитних спілок має відігравати вагому роль у функціонування ринку фінансових послуг регіону. Вони, здійснюючи операцій з інвестування і залучення коштів зменшують для учасників ринку витрати і відповідні ризики від проведення операцій з фінансовими активами.

Існують основні переваги та недоліки присутності кредитних спілок на фінансовому ринку регіону. Кредитні спілки перебувають на початковому етапі свого розвитку, тому населення поки що не довіряє кредитним спілкам.

Ефективність діяльності кредитних спілок як у Вінницькій області, так і в Україні загалом, у 2014 році зменшилась, що пов’язано, головним чином, з фінансовою нестабільністю, яка охопила економіку України внаслідок політичної та соціальної нестабільності, яка наступила в кінці 2013 року і триває по сьогодні.

Література

1. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 15.01.2015 № 123-VIII (остання редакція від 01.01.2016);
2. Закон України «Про кредитні спілки» від 29.11.2015 № 835-VIII (остання редакція від 01.01.2016).
3. Офіційний сайт кредитної спілки “Освіта”. – Режим доступу: http://ksosvita.naksu.org
4. Офіційний сайт кредитної спілки “Партнер”. – Режим доступу: http://partner.vaks.org.ua
5. Офіційний сайт кредитної спілки “Разом до успіху”. – Режим доступу: http://rdu.vaks.org.ua

УДК 336.226.2

ПОДАТОК НА МАЙНО:СУЧАСНЙИ СТАН ,ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Яцишена Я. – ст. 3 курсу, гр. 3ОД
Науковий керівник – викладач економічних дисциплін Щегоцька Н.М.
Вінницький технічний коледж

Анотація. Важливою складовою податкової системи України є система майнового оподаткування, яка на даний час не відрізняється цілісністю та системністю. Для забезпечення фіскальної ефективності майнового оподаткування дедалі актуальнішим стає для України прозоре та доступне оподаткування нерухомості. В роботі розглянуті теоретичні та практичні аспекти оподаткування нерухомості в Україні в історичній ретроспективі та в контексті зарубіжного досвіду. Здійснена оцінка фіскальної ефективності податку на нерухоме майно в Вінниці. Розглянуті проблеми його впровадження, та окреслені можливі наслідки його застосування.

Ключові слова: податкова система, податок на майно, місцеві бюджети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам майнового оподаткування в Україні та дослідженням світового досвіду приділена увага в працях таких вітчизняних вчених та фахівців, як: Воронова Л.К., Воротіна Н.В., Жданов О.О., Козирін О.М., Кучерявенко М.П., Ігнатко В., Пацурківський П.С., Попадюк Н., Тихонов Ю.О., Шкрабтак О. та ін.

Метою нашого дослідження є аналіз стану майнового оподаткування в Україні та, безпосередньо, в м. Вінниці на сучасному етапі,